

Til
Kommunal- og regionaldepartementet

KOMM. OG REG. DEP
17 JAN 2005 09/2771-91
Ark. 013
Avd. RA ISSA / MAG

Oslo 14.01.2005

HØRINGSSVAR PÅ DISTRIKTSKOMMISJONENS UTREDNING

Norges Bygdekvinnelag (NBK) er en interesseorganisasjon med ståsted i bygde-Norge. Organisasjonen jobber for bygdefolkets økonomiske, sosiale og kulturelle interesser. Vår visjon er "Aktive kvinner for levende bygder". NBK har behandlet NOU 2004:19 "Livskraftige distrikter og regioner" og ønsker på vegne av organisasjonens 16.000 medlemmer å kommentere viktige områder.

Innledningsvis vil NBK understreke at det er mye positivt lesing i utredningen. Utfordringen med høringen har vært å skille mellom hva som skal kommenteres til de ulike fristene. NBK ønsker å gi en honnør til kommisjonens medlemmer for sitt arbeid. Arbeidet har ført frem til en utredning med få dissenser tross ulik politisk og geografisk tilhørighet. NBK opplever begrepsbruken innen regional- og distriktpolitikken som uheldig, fordi flere av begrepene gir negative assosiasjoner til det å bo i små lokalsamfunn. Derfor bør alle slutte å snakke om egenskaper som utkant, sentrum og periferi.

- Sektorpolitikk -

Effektutvalget konkluderte med at den samlede regionalpolitiske effekten av de ulike sektorpolitikkenes kan økes betydelig dersom sektorpolitikken settes i sammenheng. NBK er enig med denne konklusjonen og ber myndighetene jobbe for å tenke sammenheng (se: den røde tråden") mellom de ulike politikkområdene. Det er viktig å finne løsninger som støtter opp om den potensielle vekstkraften i alle deler av landet. NBK ønsker også å understreke at det er nødvendig med forutsigbare rammebetingelser, som gir aktørene tid til å omstille seg.

-Kommunene -

I NBK handler det ikke om store eller små kommuner, men om kommuners livskraft. Livskraft gir attraktive bo-kommuner, som på sikt gir tiltakslyst og næringsutvikling. Politikken bør utformes slik at kommunene får langsiktige og forutsigbare rammer som gir rom for utvikling, verdiskaping og likeverdige velferdstilbud. Gode velferdstilbud alene gir ikke attraktive bosteder. Kommunene må ha økonomi og ressurser til å tilrettelegge møteplasser for kultur- og næringsliv. Politikken må også stimulere til de nødvendige endringsprosesser for å dyrke frem nye lønnsomme og vekstkraftige bedrifter. Og bidra til omstilling og utvikling av det eksisterende næringsliv. NBK vil at endringer i kommunestrukturen skal baseres på frivillighet gjennom folkeavstemning og ikke tvang.

- Ved endring av fylkesinndelingen -

NBK ønsker ikke at områder innen en region skal benevnes som "utkant" eller "periferi". Ved en endring av dagens fylkesinndeling bør det tas hensyn til at områdene innen den nye enheten har tilnærmet like utfordringer og lik bosetting, næringsutvikling og kulturell forankring utover det geografisk aspektet. Den nye regionalpolitikken må ikke gi rom for

N:\SAMFUNN\DISTRIKT\Høringssvar vedr distriktskommisjonens utredning.doc

fordeling av midler til befolknings tette områder på bekostning av mer spredt beboede. Parallelt med at politikken ivaretar likeverdsprinsippet må den gi fleksibilitet slik at regionene kan finne og bruke de politiske virkemidler som kan bidra til at de får løst sine spesifikke utfordring.

- Lokalisering av offentlig virksomhet -

NBK støtter anbefalingene om å bruke lokalisering av statlig virksomhet som et aktivt virkemiddel. Et virkemiddel som kan tilføre lokalsamfunn og regioner nye utviklingsressurser i form av arbeidsplasser, kompetanse og større fagmiljø. NBK ønsker også at det regionale nivået må være åpen for lokalisering på flere steder enn i det som oppfattes som de naturlige regionsentra. Distriktene er avhengig av kompetansearbeidsplasser for å få ungdom til å flytte fra byen til distriktene.

- Utnytte muligheter i regelverket -

Effektutvalget påpeker at Norge på langt nær utnytter de mulighetene som ligger innenfor regelverket til å ta i bruk generelle og selektive virkemidler mot næringslivet, spesielt i distriktene. Norge bør arbeide for å ivareta de distriktspolitiske unntakskriteriene i forhold til internasjonalt regelverk.

I dag må alle offentlige innkjøp over 200 000 kr ut på anbud. EØS-avtalen som regulerer denne grensen setter krav om anbud først når statlige innkjøp passerer 1,3 millioner kroner eller 1,6 mill. fra andre offentlige oppdragsgivere. Kommunalvirksomhet er avhengig av å kjøpe inn ulike varer og tjenester. Ofte finnes leverandørene i det lokale næringsliv. Hvis kommunene kan prioritere disse vil innkjøpene skape positive ringvirkninger i form av økt inntektsgrunnlag og lokal verdiskaping. Og på sikt gi kommunen økte skatteinntekter. NBK støtter kommisjonens anbefaling om å heve innkjøpsgrensen slik at kommunen får større valgfrihet.

- Smale distriktspolitikken -

Virkemidlene innen den smale distrikts- og regionalpolitikken har vist seg effektive i forhold til å fremme innovasjon og nyskaping. NBK ser behov for å styrke den næringsrettede og smale politikken for å utvikle lønnsomme og fremtidsrettete virksomheter i distriktene. NBK støtter kommisjonens anbefaling om å øke de økonomiske rammene for å fremme et sterkt proaktivt virkemiddelapparat. NBK støtter også anbefalingen fra kommisjonens mindretall om å bruke de sterke virkemidlene fra tiltaksone for Finnmark og Nord-Troms i andre områder i landet med tilsvarende utfordringer.

- Entreprenørskap -

Kommisjonen ser behov for å utvikle en entreprenørskapskultur i Norge. En kultur som løfter frem personer med ideer og pågangsmot. Holdningsendringer er nødvendig om kreativitet skal gi arbeidsplasser. NBK har siden 2004 jobbet med kvinner og verdiskaping, og håper gjennom dette arbeidet at våre medlemmer utvikler positive holdninger til entreprenørskap. NBK støtter mindretalls anbefaling fra kommisjonen om å videreføre etablerer stipend og nettverkskreditt. NBK ber også myndighetene etablere et virkemiddel som kan hjelpe etablerer som sliter med å utløse risikokapital pga geografiske betingede ulemper. NBK oppfordrer om at kvinnelige entreprenører ikke knyttes til begrepet levebrødsgründere. Uttrykket gir kvinner en tilleggsbelastning som ikke letter deres mulighet til å utløse risikokapital fra banker og andre private finansieringskilder.

Videre synes NBK anbefalingen om å opprette et nasjonalt senter for småsamfunn er god. Småsamfunn trenger oppmerksomhet og noen som kan stimulere dem til å tenke muligheter, erfaringsutveksling og nettverksbygging. Å snu småsamfunns desperasjon til positivisme kan snu fraflytting til tilflytting, og på sikt gi næringsutvikling og arbeidsplasser.

- Landbruk og naturressurser -

NBK er enig i kommisjonens anbefaling om at Norge må sikre størst mulig handlingsrom for norsk landbrukspolitik. Det er viktig at norske myndigheter kan føre en nasjonal landbrukspolitik innenfor rammen av en WTO-avtale. NBK støtter også anbefalingen om at de eventuelle reduksjoner i det samlede produksjonstilskuddet, til landbruket, kanaliseres tilbake til landbruk og bygdeutvikling. NBK etterlyser også den politisk viljen til å opprettholde landbruket på dagens nivå. Og vil understreke landbrukets innsats for å opprettholde kulturlandskapet. Et kulturlandskap som gir et variert og vakkert stykke Norge som turister og lokalbefolkning kan trives i. Denne innsatsen for fellesskapet/samfunnet bør landbruket bli betalt for.

Samfunnet krever at landbruket skal vise kreativitet og utvikle tilleggsnæringer. Hvis man skal utløse et næringsutviklingspotensialet i landbruket bør myndighetene følge kommisjonens anbefalinger om å forenkle lover og regler. En forenkling som gjør det lettere å for eksempel starte foredling og omsetting av lokale råvarer.

I forhold til næringsutvikling i landbruket er det viktig at miljøverndepartementet og stortinget revurderer sine krav og mål for vern av de norske naturressursene. Bonden har gjennom alle tider tatt vare på naturressursene og drevet langsiktig og bærekraftig naturforvaltning. Landbruket vil fortsette med dette hvis myndighetene legger til rette for en forutsigbar og levedyktig landbruks- og miljøpolitikk. NBK støtter derfor kommisjonens anbefaling at "vern gjennom fornuftig bruk" skal gjennomsyre de nye forvaltningsprinsippene for verneområder. Et prinsipp som bør gjøre det mulig for norsk landbruk å tenke næringsutvikling i forbindelse vernede utmarksressurser. NBK oppfordrer myndighetene til å stole på forvalter tradisjonen innen landbruket og i tillegg bidra med å sikre en regional tilpasset arealvernlovgivning som åpner for en geografisk differensiering innen planlovgivningen.

- Infrastruktur -

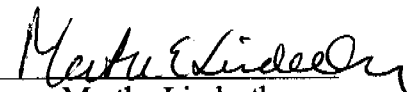
NBK støtter kommisjonens anbefaling om at det offentlige Norge bør sørge for utbygging av bredbåndsdekningen i de områder private aktører ser ulønnsom. Bredbåndsutbygging haster skal vi opprettholde verdiskaping i distriktene. Behovet for bredbånd øker i takt med nedbyggingen av posttjenestene i distriktene, og markedets forventinger om rask informasjonsbehandling og tjenesteleveranser. Utbyggingen av bredbånd bør prioriteres i statsbudsjett for 2006.

Vi håper Kommunal- og regionaldepartementet tar hensyn til de synspunktene Norges Bygdekvinnelag her har lagt frem i sitt videre arbeid med å utvikle levedyktige distrikter.

Med hilsen
Norges Bygdekvinnelag

Tove Ødeskaug /s/
Leder

Marthe Lindseth
Organisasjonskonsulent